

heder kunde forebygges, saasom Bestemmelse om, at den, der vilde benytte Handelsrettigheden, skulde erlægge en Kændelse og svare en passende Afgift af sin Bedrift. Ved en sliq Bestemmelse vilde den Betænkelighed, Landboerne have mod Lovforslaget, for en stor Deel falde bort. Jeg skal endelig tillade mig at henstille til det ærede Udvalg, om det ikke, saafremt Lovforslaget gaaer videre, enten i den ene eller den anden Stikelse, vilde tage under Overveielse, om der ikke kunde tilføies en Bestemmelse om, at der til Forbudet og Ansvarret for Krohold og Sviregilder kunde føies Forbud mod at holde Spillehuse, da det er en Kændsgjerning, at der i adskillige Egne hersker en meget sørgelig Lidenskab for Spil hos Mange af den arbejdende Klasse.

Lehmann: Jeg tillod mig ved første Behandling, ingenlunde fordi jeg meente, at dette skulde være en Discussion af selve Sagen, men kun for at understøtte det fremkomne Forslag om Nedsættelse af et Udvalg, at hensele Dpmærksomheden paa, at, saavidt min Erfaring strakte sig, vilde dette Lovforslag blive modtaget af selve Landboerne ialtsald ikke med Velvillie. Jeg tillod mig at anføre, hvorledes jeg har haft store Kampe at bestaae, saavel med Sogneforstanderskaberne, som tildeels med Medlemmerne af det Amtsraad, jeg har med at gjøre, der forøvrigt har givet mange Beviser for at vedkjende sig liberale Grundfætninger. Det er bestandigt mod disse Høkerhandlere med stor Styrke blevet gjort gjældende, at de saagodtsom altid vilde blive til Spillehuse, eller, om ikke just det, saa dog til ulovlige Udsalg af Brændeviin, eller, hvad der er værre, til ulovlige Udskænkingssteder for Brændeviin til siddende Gjæster. Det har altsaa hos selve Landboerne modt ikke liden Modstand; det Samme have ikke saa Landsthingsmænd yttret, om ikke ved selve Sagens Forhandling, saa dog under de Samtaler, der derom have fundet Sted, og der er tillige fremkommet et meget betydeligt Antal af energiske, desværre altfor energiske Protester fra Kjøbstæderne i denne Sag. Nu troer jeg virkelig, at jeg uden Forsængelighed tør sige, at man ikke let vil kunne have mig mistænkt for en

overdreven Tilbøielighed til at vige tilbage for Vanskeligheder, der maatte møde. Lidt Storm hører der til, saa at sige, for min Fordøielse, hvad enten det nu er Natur hos mig eller Bane. Jeg skulde gjerne byde den Spidsen, dersom der var noget solidt Gode at opnaae. Jeg forudsæer ganske vist, at den Tid vil komme, og jeg haaber, at den skal ikke være ffern, da det hele Næringsspørgsmaal vil mande op, og jeg skal da ganske vist staae sa fast som Noget i denne Storm. Men det er virkelig et stort Spørgsmaal, om det, der her foreligger, er den Ting værd. Jeg tager Sagen her fra den ganske simple parlamentariske Taktiks Standpunkt, Noget, hvort jeg jo har en Slags Øvelse. — Jeg har været ansat ved Generalkstaben i den liberale Leir i en Række af Aar, og jeg veed, at Næringsspørgsmaalet altid er betragtet som Noget, der ikke var tvivlsomt i Principet, men som man med Hensyn til de foreliggende Omstændigheder og Dieblikkets Bestaafenhed skulde behandle med ikke liden Forsigtighed, idet de Kræfter, hvormed den liberale Sag skulde drives, netop vare saadanne, at ikke Faa af dem vilde føle sig haardt afficerede ved Næringsspørgsmaalenes Behandling. Det gjør mig ondt, at Folk have saa ondt ved at abstrahere fra indbildte private Interesser, men anderledes ere Folk ikke, og det kan ikke nægtes, at, naar man tager under Overveielse f. Ex. Børnepligtens Almindeliggjørelse, som kom samtidigt med Forsætningen, eller at Valgloven, som jeg troer med fuld Føie, og idetmindste med mit høieste Minde og Bisald, har berøvet Kjøbstæderne en særlig Forlods-Representation, som de tidligere havde, saa er det Offer, der ere krævede. Der er intet Spørgsmaal om, at den Ordning af et overordnet Communalvæsen, for hvilken jeg med al mulig Styrke har udtalt mig, og som har været saa heldig at finde Thingets Bisald, nemlig Kjøbstædernes Samordning med Landdistricterne i et fælles Amtsraad, vil i høi Grad komme i Collision med nedarvede Kjøbstadsfordomme. — Det vil atter kræve et Offer; jeg troer, at det er i Kjøbstædernes egen, gode, velforstaaede Interesse, men det er ganske vist, at, naar de skulle modtage en saadan Ordning, saa fordrer man